

Title Page
Back Cover
Front Cover

Nga Mahi A Te Hui O Te Hahi Maori

O Te Atirikonatanga O Te Waimate

I Te Pihopatanga O Akarana. I Huihui Ki Te Waimate. I aAPERIRA 22 1872. Akarana. Taia Tenei Ki Te Perehi A Te Kura O Tipene E HENRY HILL. 1872.

Nga Tangata O Te Hui Tuatahi O Te Hahi Maori O Te Atirikonatanga O Te Waimate I Te Pihopatanga O Akarana.

Ko Te Korero A Te Pihopa Ki Te Hui O O Te Hahi Maori I Te Waimate.

I m#tua Karakia te Hui ki te Whare. karakia o Hoani i Te Waimate. Na Revs. P. Patiki raua ko R. W. Tangata i korero nga Upoko. Na te Pihopa ratou ko Atirikona Karaka, ko Revs. P. Patiki ko R. W. Tangata i whakatakoto i te Hapa a te Ariki. Nga tangata i tango i te Hapa Tapu e 45, ko te kohikohi 13s. 6d. mo nga mea a te Hui.

Ka mutu te karakia ka noho te Hui, a, ka oti te karangaranga nga ingoa o nga tangata o te Hui e te Upoko, ka kiiia e ia he Hui i rite ki ta te ture. Ka tu a te Pihopa ka korero:—Ko enei aua korero.—

- Ko te huihuinga tuatahi tenei o tenei Hui o te Hahi Maori. Te tikanga i huihui ai kei te 3 o nga Ture o te Hinota nui. Te mea i huihui ai koia tenei; ara, Kia korerotia e nga tangata o te Hahi nga mea e nui ana mo ta ratou Hahi. E kore tenei e taea i roto i te Hinota o tenei Pihopatanga; no te mea kahore e tokomaha nga tangata o taua Hinota e mohio ana ki te reo Maori.
- E kore tetahi ture o tenei Hui e mau ki te kahore e whakaaetia e te tokomahatanga o nga Reimana, o nga minita, i roto i te Hui, e te Pihopa hoki, e tona whakakapi turanga ranei. E kore ano hoki e mau ki te mea e takahia ana i taua ture tetahi ture o te Hinota o tenei Pihopatanga.
- Pai rawa tenei huihuinga; no te mea ka rongo tatou ki nga whakaaro a tetahi, a tetahi, a ka whai ngakau nga Reimana, me nga minita, ki nga mahi o ta tatou Hahi.
- Me korero e tenei, e tenei tana i kite ai, me nga mea ano e nui ana mo ta tatou Hahi.
Me korero mai e nga Reimana nga mea e matea ana e o ratou wahi. Kia marama te kupu, kia horipu te kupu.
Me korero ano e nga Minita nga mea e piri mai ai nga Reimana hei hoa mo ratou ki te mahi.
- Ora rawa toku ngakau ina whakaaro ahau ki te ahua o te Hahi i enei wahi.
I nga wahi katoa i haere ai ahau i kite ahau i te ahua pai o te hunga whakapono. I ahua mate i mua. Inaianei e wana ake ana. Kua hoki mai nei ahau i Mangakahia. Pai tonu te whare i hang# e Reihana ki reira. Naku i ta tona kawa. Ki te pai te Atua ka whakanohoia e ahau i roto i nga ra e haere ake nei he minita ki reira. Tetahi atu whare i hang# e Reihana kei Ohaeawai. No tenei tau kua pahemo nei i taia ai e ahau tona kawa. Nga whare karakia o te Waimate, o Kororareka, kua hang# kia pai. Nui atu te ohaoha o nga tangata maori ki te kohikohi moni mo aua whare. To Paihia kahore ano kia hang# noatia. Otiia e mohio ana ahau, kei etahi atu hokinga mai oku ka rokohina mai e ahau e pai ana. Ka nui ano hoki toku pouri ki te kahore e rokohina mai e ahau kua hang#, kua pai te whare karakia o Kaitaia.
- Tetahi atu oranga ngakau ano hoki oku, ko te kaha o nga monita ki te pupuri i te karakia i nga k#inga kahore nei he minita. Na reira hoki, i nga k#inga katoa i tae atu ai ahau he tokomaha nga tangata mo te whakaunga. Ki taku titiro ano hoki kua neke te ahua o nga tangata i roto i te whare karakia. Torutoru rawa nga tangata i kitea e noho ana i te mea e karakia ana. E kore ano pea e taro ka kitea kua rite katoa nga taitamariki, nga taitamahine i te pukapuka karakia.
- Tetahi mea nui ano hoki i kitea e ahau koia tenei, E whakanuia ana e koutou te karakia i te mea e marena ana. E whakaaro ana ahau ka tata te ra e ki ai nga m#tua he nui ta Te Atua whakapainga i a ratou tamahine i te mea e e marenatia ana; a ka mea me haere atu ratou i runga i te karakia ki te marena.
- Koa tonu toku ngakau i toku rongonga ai kua tu te kohikohi i nga Ratapu katoa i roto i tenei

Atirikonatanga. Me whakaaro wawe tatou ki etahi moni kia takoto hei moni mo te whare, hei moni mo nga mahi, hei moni mo nga minita.

- Ki te taea e ahau ka whakanohoia e ahau he minita ki Mangakahia, ki Ohaeawai, ki te Waimate, ki te wahi ano hoki e takoto atu ana i Kaitaia ki te pito rawa ki raro. Kei nga tangata ia o era wahi te whakaaro. Me homai e ratou etahi moni mo aua Minita. Kia kotahi wahi i roto i nga wahi e wh# e homai e ratou. Kia rua nga wahi e homai e te Hahi Mihinare. E whakaaro ana ahau tera e homai e ratou; no te mea e nui ana to ratou aroha ki te tangata Maori. Toe ake ko tetahi wahi. Maku tetahi hawhe o taua wahi e hoatu, ki te homai tetahi hawhe e nga tangata o aua k#inga, ara, ki te homai e ratou he tahua ko ona hua ka tae ki te, £12 10s. 0d. Ko taku mea tenei hei whakaaronga ma tenei Komiti, ara, Me pehea e whai moni ai to koutou Hahi hei tahua minita ina whakanohoia he minita ki aua k#inga nei.
- I tenei takiwa me whakarite tetahi monita mo ia kainga mo ia kainga, me whakaatu mai nga ingoa ki a au e te minita, e te Hahi o te kainga, a maku ia e whakatu.
- Tenei ano tetahi kupu, me whakaatu mai e koutou ki a au, E pai ana ranei koutou kia huihui koutou ki te Komiti o Hauraki, o Waikato ? Ma koutou ranei ta koutou hui, kia pena ranei me koutou e huihui na inaianei;

Ko taku Whakamutunga tenei. Kia manaakitia koutou e Te Atua i a koutou e kororero nei.
NAKU NA TE PIHOPA.

I whakaaria e Rev. M. Taupaki,

I tautokona e Rev. R. W. Tangata,

He whakapai atu tenei na te Hui ki te Pihopa mo ana korero, a e mea ana kia whakaae mai ia kia Perehitia. Whakaetia ana.

I whakaaria e R. W. Tangata,

I tautokona e Rev. M. Taupaki,

Me penei he Huarahi mo te mahi o tenei Hui

- Ka mutu te inoi te whakahua e te Upoko;
Me whakapumau nga tuhituhi o to mua ake huihuinga.
Me panui nga korero a nga Komiti.
Me hurihuri nga whakaari kua oti te whakapuaki hei mea mo ia rangi.
Hei nga wa watea ka whakapuaki ai i nga whakaari mo etahi rangi.
- Ka tu te tangata ki te korero, kia ahu atu tana korero ki te Upoko.
- Ki te mahue i tetahi tangata te ara o te korero, kaua etahi e pokanoa ki te aruaru, engari, me ki atu ki te Upoko.
- I te mea e hurihurhia ana tetahi mea i whakaaria, kaua tetahi tangata e tuarua ki te korero, heoi ano, ko te kai-whakaari anake, ina mutu nga korero a te tokomaha. I te mea ia e Komiti ana te Hui katoa, e pai ana kia maha nga tunga ake o te tangata ki te korero.
- Kaua e whakaaria e te tangata tetahi mea kihai nei i matua whakapuakina ki te Hui, tuhituhi rawa, i tetahi rangi i mua ake.
- Ka oti tetahi mea te hurihuri e te Hui, mahue rawa, kaua e whakaaria ano i roto i nga ra o taua whakaminenga o te Hui.
- Ki te kahore he tangata hei tautoko i te whakaari a tetahi, e kore taua whakaari e waiho hei take korero ma te Hui.
- Ka whakatakotoria he tikanga pumau mo tetahi mea e te Hui, me penei anake:
Me whakaae e te Hui kia panuitia.
Me Komiti takitahi nga kupu e te Hui katoa.
Hei tetahi rangi atu ka ata whakatakoto ai hei tikanga pumau.

Ka korerotia e te Atirikona he mea whakahau mai e te Pihopa, tenei ki a te Hinota o te Pihopatanga o Akarana;—

"E hari tahi ana tenei Hinota me nga tangata maori o Mangakahia, o Ohaeawai, o te Waimate hoki, mo te otinga o o ratou Whare-karakia, ara, o Te Heparu Pai—o Mikaera, —o Hoani; a he mea atu tenei kia kakama ta ratou whakakapai i nga Tahua whangai Minita mo aua Whare-karakia."

Ka korero a Rev. M. Taupaki i etahi kupu hei mihi atu ki te Hinota mo ta ratou whakapai mai.

I whakaaria e Atirikona Karaka,
I tautokona e Rev. P. Patiki,
Kia whakaritea he Komiti hei kohikohi Tahua whangai Minita mo nga kainga ka whakahuatia nei:—Mo
Mangakahia, mo Kaikohe, mo Ohaeawai, mo te Waimate, mo Whangaroa, mo Kaitaia, mo Whangarei, mo
Parirauewha (Kaipara.)
Whakaaetia ana.

Tahuri ana te Hui ki te whakariterite Komiti, a ko enei nga Komiti i oti:—

Mo Mangakaahia.

Ko Paora Kiwi, Matiu te Aranui, Petuere Rauriki, Kamariera te Wharepapa, Horomona te Atua, Kauhi te Rangi,
Eruera Totara.

Mo Kaikohe.

Ko Wiremu Hongi te Ripi, Hare Poti, Komene Poakatahi, Natanahira Rae, Akaripa Haki, Hirini Taiwhanga.

Mo Ohaeawai.

Ko Heta te Hara, Hirini Keno, Eruera Waikerepuru, Henare te Hemoiti, Wiremu Raukawa.

Mo te Waimate.

Ko Wiremu Katene, M.H.R., Hare Wirikake, Hone Peti, Hira Kawhe, Ihaka Paehoka.

Mo Whangaroa.

Ko te Kepa Tupe, Hemi Mowhiti, Tamati Ho, Paratene Poti, Riwhi Hongi, Kingi Hori Kira, Arama
Whakapeke, Heremaia te Ara.

Mo Muriwhenua, (Kaitaia.)

Ko Hohepa Poutama, Hare Riwhi Hukatere, Wiremu Kingi, Hehi te Pa, Timoti Puhipi, Haimona Tatu,
Hakaraia te Awarau, Homi Parahoi, Hetaraka Taumataiti, Hemi Kapa.

Mo Whangarei.

Ko Wiremu Taurau, Eruera Nehua, Tipene Hari, Reweti Tahua, Paora Kaitangata.

Mo Parirauewha, (Kaipara.)

Ko Hohai te Whiwhi, Hone Piihana, Rewiri Manawa, Arapeti Memeha, Meinata te Mati, Maihi Whareipu.

I whakaaria e Revd. M. Taupaki,

I tautokona e Hare Ianga,

E whakaae ana tenei Hui kia whakakotahitia nga Hui o o te Hahi Maori o te Pihopatanga o Akarana, ki te kitea he moni hei utu mo te ekenga o nga tangata o te Hahi ki te Kaipuke e tae atu ai ratou ki Akarana. Whakaaetia ana.

I whakaaria e Hohaia te Pawhau,
I tautokona e Revd. R. W. Tangata,
Ki te kore e kitea he moni e tae ai tenei Hui ki Akarana kia whakakotahitia ai nga Hui o tenei Pihopatanga, ko Oruru te kainga e hui ai a Noema 22, 1872:—
Whakaaetia ana.

Whakaunga. 1871.

KO NGA KAI-WHAKAAKO ENEI O TE ATIRIKONATANGA O TE WAIMATE.

KO NGA MONI ENEI I KOHIKOHIA E NGA TANGATA MAORI O IA WAHI, O IA WAHI, O TE ATIRIKONATANGA O TE WAIMATE I TE TAU 1871.

Nga moni i kohikohia e nga tangata maori o te Waimate i timata ki Aperira 19, tae noa ki Tihema 31 1871.

OHAEAWAE.

MANGAKAHIA.

WAIPARERA, (HOKIANGA.)

PARIRAUUEWHA, (KAIPARA.)

ORURU.

KOHUMARU, (ORURU.)

PARAPARA, (ORURU.)